

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Pavel N.**
bytem xxx
t. č. xxx
zastoupený advokátem Mgr. Zdeňkem Vojtáškem,
advokátem se sídlem Fibichova 1141/2, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému **Krajský soud v Ostravě**
sídlem Havlíčkovy nábřeží 1835/34, 728 81 Ostrava

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

takto:

- I. **Určuje se**, že zásah žalovaného spočívající v poskytnutí neúplné informace sdělením ze dne 17. 6. 2020, sp. zn. Si 615/2020, **byl nezákonný**.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 45, 60 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit České republice na náhradě nákladů řízení částku, jejíž výše a splatnost budou stanoveny samostatným usnesením, na účet Krajského soudu v Ostravě.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 20. 8. 2020, doplněnou podáními ze dne 3. 10. 2020 a ze dne 30. 9. 2021 domáhal u soudu určení, že se žalovaný dopustil nezákonného zásahu do práv žalobce, když mu sdělením ze dne 17. 6. 2020, sp. zn. Si 615/2020 odepřel poskytnutí informací.

Shodu s prvopisem potvrzuje Tereza Buczacká.

2. Žalobce v žalobě uvedl, že požádal žalovaného podáním ze dne 9. 6. 2020 o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“); konkrétně žádal o sdělení spisových značek a dat rozhodnutí žalovaného mezi lety 2000–2010, v nichž bylo dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. j), ch) či m) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů, řízení zastaveno pro rozpor s mezinárodní smlouvou. Na základě této žádosti žalovaný žalobci sdělením sp. zn. Si 615/2020 ze dne 17. 6. 2020 sdělil, že nebylo nalezeno žádné rozhodnutí, které by odpovídalo žalobcem zadaným kritériím. Pokud se týče včasnosti žaloby, poukázal na to, že ji sdělení žalovaného mu bylo doručeno 23. 6. 2020 a jeho správní žaloba byla předána držiteli poštovní licence nejpozději 23. 8. 2020. Pokud se týče samotné poskytnuté informace, tato je nepravdivá, neboť žalobce sám zjistil, že žalovaný vydal nejméně jedno rozhodnutí, které odpovídá kritériím specifikovaným v jeho žádosti, a to usnesení č. j. 32 T 14/95-1068 ze dne 25. 2. 2002; uvedené usnesení navíc žalovaný ve věci sp. zn. Si 707/2020 vyhledal a poskytl třetí osobě. Na dopadu do právní sféry žalobce nic nemění ani formulace odpovědi, že rozhodnutí nebyla dohledána, pro žalobce to má stejný dopad, jako kdyby tvrdil, že neexistují. Není možné, aby se povinné subjekty mohly zprostit svých zákonem daných povinností pouhým tvrzením, že informace nedohledaly. Žalobce dále v rovině procesní poukázal na to, že pokud povinný subjekt – byť i zčásti – nevyhoví žádosti, má povinnost rozhodnout o jejím odmítnutí (§ 15 odst. 1 InfZ); dále žalobce předestřel soudu judikaturu týkající se žádostí o neexistující informace.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 12. 11. 2021 uvedl, že ve věci sp. zn. Si 707/2020 žádost směřovala na jedno konkrétní rozhodnutí, které nebylo časově náročné vyhledat. V případě žádosti žalobce však tento koncipoval svou žádost velice široce (časové období 10 let). Interní vyhledávací systém Lotus Notes, který se v případě obdobných žádostí o informace využívá, funguje až od roku 2006. Spisy, které vznikly před tímto rokem, jsou evidovány pouze v listinné podobě a lze je vyhledat pouze manuálně, což je spojeno s vysokou náročností co do času i finančních nákladů. Žalovaný proto provedl vyhledávání dle žalobcem zadaných kritérií jen ve vyhledávacím systému od roku 2006 a v rámci tohoto vyhledávání nebylo nalezeno žádné rozhodnutí odpovídající žalobcovým kritériím. Proto navrhl žalobu zamítnout.
4. Žalobce v replice ze dne 23. 11. 2021 uvedl, že technické aspekty vedení evidence u žalovaného nemohou být důvodem pro krácení práva žalobce na informace. Skutečnost, že zodpovězení dotazu žadatele je spojená s vysokou náročností časovou a finanční, nemůže být důvodem pro odmítnutí poskytnutí informace; může být nanejvýš důvodem pro postup dle § 17 InfZ.
5. Krajský soud posoudil namítaný nezákonný zásah na základě skutkového stavu zjištěného v době zásahu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.) a shledal žalobu důvodnou.
6. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
7. Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.
8. Podle § 85 s. ř. s. žaloba je nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

9. Soud konstatuje, že žaloba je včasná a přípustná. Napadené sdělení žalovaného bylo žalobci doručeno dne 23. 6. 2020; zásilka se žalobou byla odevzdána k poštovní přepravě dne 21. 8. 2020, tedy ve stanovené dvouměsíční lhůtě. Pokud se týče podmínky vyčerpání jiných právních prostředků ochrany, vyslovil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 1 Afs 58/2017-42 z 5. 12. 2017, publ. pod č. 3686/2018 Sb. r. NSS, že „*podání žaloby, kterou se žalobce domáhá pouze určení, že zásah byl nezákonný, není podmíněno vyčerpáním jiných právních prostředků ochrany nebo nápravy před správním orgánem*“.
10. Pokud se týče skutkové stránky, soud z předložené listinné dokumentace a shodných tvrzení stran zjistil, že žalobce požádal podáním ze dne 9. 6. 2020 žalovaného o informaci dle InfZ, a to o sdělení spisových značek a dat rozhodnutí žalovaného mezi lety 2000 a 2010, v nichž bylo dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. j), ch) či m) trestního řádu trestní řízení zastaveno pro rozpor s mezinárodní smlouvou. Na základě této žádosti žalovaný žalobci sdělením sp. zn. Si 615/2020 ze dne 17. 6. 2020 sdělil, že provedenou lustrací nebylo nalezeno žádné rozhodnutí, které by odpovídalo žalobcem zadaným kritériím. Dále bylo zjištěno, že věci sp. zn. Si 707/2020 bylo dne 3. 7. 2020 žadateli Milanu V. zasláno anonymizované usnesení žalovaného č. j. 32 T 14/95-1068 ze dne 25. 2. 2002, dle něhož bylo trestní stíhání tří obžalovaných zastaveno z důvodu § 11 odst. 1 písm. j) trestního řádu kvůli porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, spočívající v nepřiměřené délce trestního řízení.
11. Z těchto skutečností soud uzavírá, že ke dni poskytnutí informace existovalo nejméně jedno rozhodnutí žalovaného, které odpovídalo kritériím, jež uvedl ve své žádosti o informace. Odpověď žalovaného tak bylo minimálně v tomto rozsahu neúplná.
12. Ústavní soud vyslovil v nálezu sp. zn. I. ÚS 517/10 ze dne 15. 11. 2010, že právo na informace jemu odpovídající povinnost orgánu veřejné moci je „*klíčovým prvkem vztahu mezi státem a jednotlivcem; jeho smyslem je participace občanské společnosti na věcech veřejných, tzn. že informování veřejnosti se týká fungování veřejné moci jako takové; pomocí těchto informací ji může veřejnost kontrolovat*“ (odst. 14).
13. Z výše uvedeného shrnutí skutkového stavu plyne, že žalovaný své povinnosti odpovídající právu žalobce na informace nedostál. Jeho odpověď byla neúplná, neboť se týkala (jak sám posléze přiznal ve vyjádření k žalobě) toliko let 2006–2010. Ve vztahu k žadateli o informace se však jevila jako odpověď úplná. Veřejné subjektivní právo žalobcovy na informace tak bylo zasaženo. Soud mimoto přisvědčuje žalobci, že v tomto ohledu se jednalo i o nesprávný postup, neboť při poskytnutí částečné odpovědi na žádost o informace, je povinný subjekt co do zbývajících částí povinen rozhodnout o odmítnutí žádosti dle § 15 InfZ, což se v projednávané věci nestalo.
14. K obraně žalovaného, že manuální vyhledávání ve spisech z let 2000–2005 by bylo časově a finančně náročné, soud uvádí, že toto není skutečnost, která by ospravedlňovala postup žalovaného vy nynější věci. Časová a finanční náročnost vyhledávání je v InfZ zohledněna v ustanovení § 17 o hrazení nákladů na poskytnutí informací, kde je mimo jiné možno podmínit poskytnutí informace předchozí úhradou nákladů rozsáhlého vyhledávání; žalovaný však podle uvedeného ustanovení nepostupoval.
15. Z výše uvedených důvodů byl zásah žalovaného spočívající v poskytnutí neúplné informace shledán soudem nezákonným.
16. O náhradě nákladů rozhodl soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalobci přiznal plnou náhradu nákladů řízení, neboť měl ve věci úspěch. Vlastní náklady žalobce, jejichž vynaložení plyne ze spisu, tvoří poštovné ve výši 45, 60 Kč. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

17. Výrokem III. soud stanovil žalovanému povinnost úhrady dalších nákladů řízení žalobce, spočívajících v nákladech jeho právního zastoupení, České republiky, neboť žalobce byl v řízení zastoupen ustanoveným advokátem a jedná se tak o náklady řízení žalobce, které platí stát ve smyslu § 149 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Jelikož výše těchto nákladů nebyla ke dni vyhlášení rozsudku známa, rozhodl soud, že o výši a splatnosti těchto nákladů bude ve smyslu § 151 odst. 6 o. s. ř. rozhodnuto v samostatném usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 21. prosince 2021

Mgr. Jiří Gottwald, v. r.
předseda senátu